

Hervormingspakket: de laatste hindernis

Nieuwsflash

[Achtergrond](#) - 18 december 2003

(18 december 2003) Met nog één dag te gaan voor de stemronde in Bondsdag en Bondsraad over elf wetsvoorstellen, die de langverwachte hervorming van de Duitse verzorgingsstaat moeten brengen, stijgt de spanning in politiek Berlijn. Nadat regering en oppositie het [maandagochtend vroeg](#) eens werden over deze wetsvoorstellen, is nu de rood-groene meerderheid in gevaar en is er kritiek van vakbonden en hoogleraren. Dankzij de steun van de oppositie worden de wetsvoorstellen waarschijnlijk wel aangenomen.

Aangezien regering en oppositie het eens zijn geworden met elkaar, is een meerderheid van regeringspartijen SPD en Groenen morgen niet noodzakelijk. Maar de SPD gaat hier wel vanuit, sterker, wil het ook. Fractievoorzitter van de SPD, Franz Müntefering, maakt zich geen zorgen: "Die Ergebnisse des Vermittlungsausschusses sind so, dass jede Sozialdemokratin und jeder Sozialdemokrat im Parlament ihnen zustimmen kann. Ich gehe deshalb davon aus, daß wir am Freitag eine eigene Mehrheit haben". Ook kanselier Schröder heeft in het verleden meermaals duidelijk gemaakt hoe belangrijk deze zogenaamde *Kanzlermehrheit* voor hem is. Geen *Kanzlermehrheit* betekent gezichtsverlies voor Schröder. De regeringscoalitie lijkt dan niet in staat belangrijke knopen door te hakken. Vertegenwoordigers van de linkervleugels van beide partijen vinden dat de maatregelen teveel ten koste gaan van de sociaal minder bedeelde.

De voorzitter van de Groenen, Reinhard Bütikofer hecht niet zoveel waarde aan een *Kanzlermehrheit*. Deze is volgens hem alleen van belang als daarmee het bestaansrecht van de regering gemoeid is en dat is morgen niet het geval. Desondanks spant hij zich in om twijfelaars over de streep te trekken.

Voor de oppositiepartij CDU/CSU is de samenwerking van afgelopen weken voorlopig de laatste geweest met de regeringspartijen. "Solche Absprachen innerhalb einer Nacht werden nicht mehr möglich sein", liet de minister-president van Hessen Roland Koch weten. Hij doelde hiermee op het 'rekenfoutje' van het ministerie van Financiën dat pas na het bereikte compromis opgemerkt werd. Het

ministerie had een rekenfout van één miljard euro gemaakt, die nu met name door de deelstaten opgevangen moet worden.

Als reactie op het bereikte akkoord hebben de vakbonden deze week massale protestacties aangekondigd tegen het sociale beleid en de belastingpolitiek van de rood-groene regering. Vakbondsbaas Frank Bsirske dreigde Schröder met een "heißen Winter". En over het compromis: "Ein an sich schlechtes Konzept ist noch schlechter geworden". De SPD kaatst zijn kritiek terug door erop te wijzen dat de zaken er nog slechter hadden voorgestaan als de plannen van CDU/CSU waren aangenomen.

Tenslotte is er kritiek vanuit wetenschappelijke hoek. De econoom/polemist Meinhard Miegel van het prestigieuze [Institut für Wirtschaft und Gesellschaft](#) te Bonn, die vanavond een [lezing](#) geeft in Amsterdam, heeft in een vraaggesprek met *Die Welt* laten weten de hervormingsmaatregelen "ontoereikend" te vinden. Als oorzaken hiervoor ziet hij de te zwakke politiek en een hervormingsschuwe burger. De oplossing ziet hij in een "Verlichting" van de bevolking, die van de noodzaak van hervormingen overtuigd moet raken. De belastingverlaging levert volgens Miegel niet voldoende op. Men doet al die moeite om de economie een impuls te geven van 0,1 procent. Dat staat gelijk aan de hoeveelheid goederen die in Duitsland in 90 minuten verhandeld wordt. Is dat de prijs van nieuwe schulden waard?

Gerhard Schröder lijkt te vertrouwen op een (eigen) meerderheid. Als morgen de Bondsdag en Bondsraad zijn voorstellen aannemen, kan hij rustig onder de kerstboom gaan zitten en is zijn [Agenda 2010](#) daadwerkelijk een stuk dichterbij gekomen.

Frankfurter Allgemeine Zeitung
[Bütikofer warnt vor einem "Fetisch"](#)

Süddeutsche Zeitung
[Schröder will es wissen](#)

Die Welt
["Deutschland kommt nicht voran"](#)

Der Spiegel
[Gewerkschaften drohen Schröder mit heißem Winter](#)

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/artikel/2316/hervormingspakket-de-laatste-hindernis>